

Sveučilište u Zagrebu Fakultet hrvatskih studija

Na temelju članka 69. Ustava Republike Hrvatske, članaka 2., 3. i 4. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine, broj 119/2022), članaka 1., 2., 6., i 7. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, članaka 2., 5., 6., 7., 8., 9., 10. i 29. Statuta Fakulteta hrvatskih studija, Savjetovanja s javnošću o prijedlogu Pravilnika o znanstvenim i interdisciplinarnim područjima, poljima i granama te umjetničkom području, poljima i granama od 23. listopada 2023., na prijedlog o. d. dekana prof. dr. sc. Marija Grčevića i pročelnice Odsjeka za kroatologiju doc. dr. sc. Ivane Kresnik, Fakultetsko vijeće Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu na 71. izvanrednoj elektroničkoj sjednici održanoj od 17. do 20. studenoga 2023. donijelo je

ZAKLJUČAK

- I. Utvrđuje se kako je u prijedlogu Pravilnika o znanstvenim i interdisciplinarnim područjima, poljima i granama te umjetničkom području, poljima i granama od 23. listopada 2023. (dalje: *Prijedlog*), koji je u postupku savjetovanja s javnošću, u odnosu na trenutno vrjedeći Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama (Narodne novine, broj 118/2009, 82/2012, 32/2013, 34/2016, 56/2022) izostavljeno znanstveno polje *Kroatologija* (8.04).
- II. Fakultetsko vijeće Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu predlaže Ministarstvu znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske kao predlagatelju da u znanstveno područje humanističkih znanosti *Prijedloga* uvrsti znanstveno polje *Kroatologija* (*interdisciplinarno polje*).
- III. Ovlašćuje se o. d. dekana prof. dr. sc. Mario Grčević da ovaj zaključak i obrazloženje uvrsti kao komentar u e-savjetovanje *Prijedloga* Pravilnika o znanstvenim i interdisciplinarnim područjima, poljima i granama te umjetničkom području, poljima i granama od 23. listopada 2023.

O b r a z l o ž e n j e

Prijedlog pravilnika o znanstvenim i interdisciplinarnim područjima, poljima i granama te umjetničkom polju, poljima i granama od 23. listopada 2023. u čl. 7 određuje: „Interdisciplinarna znanstvena područja moguće je utvrditi samo načelno, kao jedinstveno znanstveno područje različitih znanstvenih područja i polja.“ U skladu s tom pretpostavkom u *Prijedlogu* nije navedeno znanstveno polje kroatologije koje je navedeno u trenutno vrjedećem Pravilniku u interdisciplinarnom području znanosti. Nenavođenje toga znanstvenoga polja na temelju pretpostavke da interdisciplinarna područja znanosti i njihova znanstvena polja mogu biti utvrđena samo „načelno“ nije održivo. Razlog je tomu taj što se u znanstvenom polju kroatologije izvodi akreditirani studijski program i odvija znanstvena djelatnost te su provedeni i provode se izbori znanstvenika i nastavnika na znanstvena i znanstveno-nastavna mjesta. Dakle, nije riječ o znanstvenom polju koje se može utvrditi samo „načelno“ i koje nije potrebno izrijekom navesti, nego je riječ o polju koje je jasno utvrđeno u praksi

i u dosadašnjim zakonodavno-propisnim okvirima Republike Hrvatske. Njegovo nenavođenje u *Prijedlogu* od 23. listopada 2023. diskriminira ga i dovodi u neravnopravan položaj.

***

Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je 10. prosinca 2019. godine Odluku o osnivanju ustanove Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija, u kojoj je određeno da Fakultet hrvatskih studija ima poziv istraživati i proučavati hrvatsko društvo, državu, prostor, stanovništvo, iseljništvo, kulturu, hrvatsko civilizacijsko i povijesno nasljeđe u europskom i općesvjetskom kontekstu.

U skladu s tim, Statutom Fakulteta hrvatskih studija određeno je da je Fakultet u istraživanju, nastavi i drugim svojim djelatnostima usredotočen na hrvatsku kulturu i društvo u nacionalnom i širem, europskom i svjetskom kontekstu, koji obuhvaća kulture drugih naroda i civilizacijskih krugova te na fenomen kulture u općem, teorijskom smislu, što mu daje prepoznatljiv profil kulturološkoga visokoga učilišta te osigurava poseban položaj na Sveučilištu te u sustavu visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj.

Središnji studij Fakulteta hrvatskih studija oko kojega se razvija takva njegova koncepcija jest kroatologija. Riječ je o interdisciplinarnom studiju hrvatskoga jezika i kulture koji se izvodi na prijediplomskoj, diplomskoj i doktorskoj razini u pet studijskih programa. Za njihovo izvođenje Fakultet ima sedam dopusnica Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Svi su studijski programi registrirani u Upisniku hrvatskoga kvalifikacijskoga okvira. Prema Pravilniku o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama (NN 118/2009, 82/2012, 32/2013, 34/2016, 56/2022) kroatologija je znanstveno polje (8.04) u interdisciplinarnom području znanosti (8.). Unutar toga znanstvenoga polja provodi se raznovrsna znanstvena djelatnost čiji je dobar pokazatelj znanstveni časopis *Kroatologija*. Objavljuju ga Hrvatski studiji od 2010. godine. Uvršten je u sedam međunarodnih znanstvenih i referentnih baza te pripada kategoriji A2 domaćih znanstvenih časopisa. Do danas je objavljeno 15 godišta i 29 brojeva časopisa.

Ukupno 1914 bivših studenata Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu od 25. rujna 1996. do 25. listopada 2023. steklo je akademski naziv i akademski stupanj u polju kroatologije, i to:

- 900 diplomiranih kroatologa (profesora hrvatske kulture);
- 599 sveučilišnih prvostupnika kroatologije;
- 281 sveučilišni magistar edukacije kroatologije;
- 98 sveučilišnih magistara kroatologije te
- 36 doktora znanosti u znanstvenom polju kroatologije.

Većinski dio studijskih sadržaja kroatologije (oko 65 %) pripada području humanističkih znanosti i znanstvenomu polju filologije. Uvrštavanje kroatologije u interdisciplinarnu znanost ima podlogu u njezinim sadržajima iz drugih znanstvenih polja. Ti sadržaji pripadaju prije svega poljima područja humanističkih znanosti kao što je npr. predmet *Hrvatska glazba u kontekstu europske glazbene kulture*, predmet *Hrvatska likovna umjetnost*, predmet *Hrvatski umjetnici u Europi XV. – XVIII. stoljeća*, predmet *Odabrana poglavlja antičke umjetnosti* (polje znanosti o umjetnosti i polje povijesti umjetnosti), predmet *Hrvatsko arheološko nasljeđe* (polje arheologije), predmet *Hrvatska etnologija* (polje etnologije i antropologije), predmet *Povijest kršćanstva u Hrvata* i predmet *Religijske sastavnice hrvatskoga identiteta* (polje religijskih znanosti, interdisciplinarno polje i polje interdisciplinarnih humanističkih znanosti), predmet *Nasljeđa drugih kultura u hrvatskoj kulturi* (polje interdisciplinarnih humanističkih znanosti), predmet *Filozofija i kultura: Hrvatska u ozračju*

Europe (polje filozofije i polje interdisciplinarnih humanističkih znanosti), predmet *Hrvatska kulturna i politička povijest srednjega vijeka*, predmet *Hrvatska kulturna i politička povijest XVI. i XVII. st.*, predmet *Hrvatska kulturna i politička povijest XVIII. i XIX. st.*, predmet *Hrvatska društvena i kulturna povijest od XIX. st. do danas*, predmet *Hrvatska kulturna i politička povijest XX. stoljeća* (polje povijesti).

Studij kroatologije obuhvaća, osim predmeta koji pripadaju humanističkomu području, manji broj predmeta iz drugih znanstvenih područja: *Zemljopisna obilježja Hrvatske*, *Hrvatski prostor i arhitektura*, *Krajoлик i tradicija u hrvatskoj arhitekturi*, *Hrvatska gastronomija i enologija*, *Egzaktne znanosti u hrvatskoj kulturi*, *Nastava hrvatskoga jezika u dijaspori*, *Hrvatski iseljenički mediji*, *Institucije hrvatskoga naroda, države i društva*, *Hrvatsko društvo i vjerske slobode*, *Vrjednote hrvatskoga ustavnoga poretka*.

***

Pojedina znanstvena polja interdisciplinarnoga područja znanosti navode se u *Prijedlogu* od 23. listopada 2023. u drugim područjima znanosti. Znanstveno polje geografije (koja se u hrvatskom znanstveno-stručnom nazivlju od XIX. st. donedavno uglavnom zvala *zemljopisom*) uvršteno je u *Prijedlogu* kao znanstveno polje područja prirodnih znanosti. Međutim, riječ je o znanstvenom polju koje ne pripada isključivo području prirodnih znanosti, što pokazuje među ostalim njegova znanstvena grana *Društvena geografija* koja je u *Prijedlogu* od 23. listopada 2023. navedena pod brojem 01.07.2.

Vojno-obrambene i sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeće uvrštene su kao novo znanstveno polje 2016. godine (NN 34/2016) u interdisciplinarno područje znanosti. U *Prijedlogu* od 23. listopada 2023. to je interdisciplinarno znanstveno polje prebačeno u područje društvenih znanosti (05) i podijeljeno u dvije grane na sljedeći način: „Polje 05.13. Sigurnosne i obrambene znanosti. Grane: 05.13.1 vojno-obrambene znanosti 05.13.2 sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeća“.

Sveučilište u Zagrebu za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske pokrenulo je sveučilišne studijske programe vojnoga inženjerstva te vojnoga vođenja i upravljanja na prijediplomskoj i diplomskoj razini. Studij vojnoga inženjerstva usmjeren je na tehničko područje. Studij vojnoga vođenja i upravljanja, pak, usmjeren je na društveno područje. Već je iz toga vidljivo da oba studijska programa imaju izraženu interdisciplinarnost. Stoga, znanstveno polje sigurnosne i obrambene znanosti nije ustrojeno isključivo u znanstvenom području društvenih znanosti.

***

Vidjeli smo da se oko 90 % studijskih sadržaja prijediplomskoga i diplomskoga studija kroatologije izvodi u području humanističkih znanosti. U skladu s metodološkim načelom prema kojemu se geografija iz interdisciplinarnoga područja znanosti prebacuje u znanstveno područje prirodnih znanosti, a vojno-obrambene i sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeće iz interdisciplinarnoga područja znanosti u znanstveno područje društvenih znanosti, treba znanstveno polje kroatologije uvrstiti kao posebno znanstveno polje u znanstvenom području humanističkih znanosti, i to onako kako se u njem prije i sada iskazuje polje „06.09. Religijske znanosti (interdisciplinarno polje)“. Kao što za religijske znanosti ne bi bilo prikladno uvrštavanje kao grane u interdisciplinarne humanističke znanosti, isto tako to ne bi bilo prikladno ni za znanstveno polje kroatologije.

***

Iz gledišta sustava znanosti i visokoga obrazovanja važno je i nužno zadržati kontinuitet u znanstvenim poljima, u studijskim programima i izborima na znanstvena i znanstveno-nastavna radna mjesta. Neopreznim postupanjem može se stvoriti nered i dovesti u pitanje prepoznatljivost na tržištu rada, stečena akademska prava i izbori na radna mjesta, kao i novi kriteriji izbora na viša radna mjesta.

Kroatologiju kao znanstvenu disciplinu ne smije se potiskivati iz hrvatske akademske zajednice, a znanstvenike i nastavnike birane u polje kroatologije ne smije se stavljati u nepovoljniji položaj u odnosu na znanstvenike i nastavnike birane u druga područja i polja.

Fakultet hrvatskih studija jedino je visoko učilište na kojem se stječu akademski nazivi i stupnjevi iz kroatologije i na raspolaganju je za suradnju u doradi *Prijedloga*.

Zbog svega navedenoga Vijeće Fakulteta hrvatskih studija donosi **Zaključak** kako je izrečen na početku ovoga dokumenta.

U Zagrebu, 20. studenoga 2023.

KLASA: 640-01/23-2/0019

URBROJ: 380-1/1-23-0003

o. d. dekana

prof. dr. sc. Mario Grčević

Dostaviti:

1. Zaposlenicima i vanjskim suradnicima Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
2. Sveučilištu u Zagrebu
3. Ministarstvu znanosti i obrazovanja
4. Agenciji za znanost i visoko obrazovanje
4. Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj
5. Rektorskomu zboru
6. Studentskomu zboru
7. Matičnomu odboru za interdisciplinarno područje (znanost; umjetnost)
8. Pismohrani, ovdje